

Дайджест новостей трудового законодательства №27 Октябрь 2017

Содержание выпуска

- 1. Подання заяви в електронному вигляді пришвидшить виплату допомоги при народженні дитини..... 2**
- 2. Індксація зарплати у вересні та жовтні 2017 року 3**
- 3. Мінсоцполітики про зміни у працевлаштуванні іноземців в Україні 7**
- 4. Верховна Рада ухвалила пенсійну реформу 8**
- 5. Чи враховуються лікарняні та декретні при нарахуванні відпускних 11**
- 6. Президент підписав Закон щодо пенсійної реформи 12**
- 7. Опубліковано Закон щодо пенсійної реформи..... 13**
- 8. Уряд увів квоти для працевлаштування 45-річних українців..... 13**
- 9. Затверджено показник середньої заробітної плати за серпень 2017 року 14**

1. Подання заяви в електронному вигляді пришвидшить виплату допомоги при народженні дитини

Про прийняття цієї постанови повідомляли раніше у Мінсоцполітики. Тепер оприлюднено й сам текст постанови КМУ від 27.09.2017 р. №722.

Оформлення допомоги при народженні дитини онлайн

Постановою №722 внесено зміни до Порядку призначення і виплати державної допомоги сім'ям з дітьми, затвердженого постановою КМУ від 27.12.2001 р. № 1751.

Визначено, що у разі подання заяви в електронній формі з використанням ЕЦП про призначення допомоги при народженні дитини така допомога призначається не пізніше ніж наступного робочого дня після отримання заяви органом соціального захисту населення.

Як бачимо, це суттєво швидше, ніж при поданні документів особисто. На сьогодні при подачі документів у паперовій формі про призначення (відмову) державної допомоги сім'ям з дітьми орган, що призначає і виплачує зазначену допомогу, видає чи надсилає заявникові письмове повідомлення протягом 5-ти днів після прийняття відповідного рішення.

Електронна послуга доступна на порталі Мінсоцполітики. Згодом нею також можна буде скористатися на Єдиному державному порталі адміністративних послуг.

Процес авторизації користувача на порталі відбувається або через електронну пошту, або завдяки ЕЦП.

Далі відкривається електронна форма, яку слід заповнити. Слід зазначити відомості про дитину, матір, батька, місце реєстрації та фактичного проживання, якщо вони відрізняються. Також обрати спосіб, у який зручно отримувати виплати. Це може бути особистий банківський рахунок або відділення «Укрпошти». І насамкінець – система автоматично підкаже територіальний орган соціального захисту, який має розглянути запит.

У які строки кошти будуть перераховані на рахунок одержувача допомоги

Постановою № 722 також внесено зміни до Порядку фінансування видатків місцевих бюджетів на здійснення заходів з виконання державних програм соціального захисту населення за рахунок субвенцій з державного бюджету, затвердженого постановою КМУ від 04.03.2002 р. №256.

Уточнено, що реєстр нарахованих сум одноразової частини допомоги при народженні дитини готується (у разі потреби) кожного робочого дня.

Управління Державної казначейської служби в Криму, областях, м. Києві та Севастополі не пізніше наступного операційного дня подають (у разі потреби) дані щодо фактично нарахованих сум одноразової частини допомоги при народженні дитини згідно із зазначеними реєстрами Державній казначейській службі, яка перераховує субвенцію на виплату допомоги в межах бюджетних призначень.

Платіжні доручення щодо перерахування коштів одноразової частини допомоги при народженні дитини на рахунки місцевих бюджетів подаються (у разі потреби) органам Державної казначейської служби не пізніше наступного операційного дня.

Головні розпорядники коштів місцевих бюджетів не пізніше наступного операційного дня перераховують кошти одноразової частини допомоги при народженні дитини на рахунок одержувача допомоги.

Підкориговано Порядок призначення та виплати державної допомоги дітям, батьки яких ухиляються від сплати аліментів

Також Постановою №722 приведено у відповідність до законодавства Порядок призначення та виплати державної допомоги дітям, батьки яких ухиляються від сплати аліментів, не мають можливості утримувати дитину або місце проживання їх невідоме.

Так, виключено норму, згідно з якою якщо розмір аліментів, визначений судом у твердій грошовій сумі, був меншим від мінімального розміру аліментів на одну дитину, тимчасова допомога призначалася в розмірі різниці між визначеним розміром аліментів і сумою, що становить 30% прожиткового мінімуму, встановленого законом для дитини відповідного віку.

2. Індexсація зарплати у вересні та жовтні 2017 року

При проведенні індексації заробітної плати працівників слід керуватися Законом про індексацію та Порядком № 1078.

Проведення індексації здійснюється у межах фінансових ресурсів бюджетів усіх рівнів, бюджету Пенсійного фонду України та бюджетів інших фондів

загальнообов'язкового державного соціального страхування на відповідний рік.

Право на проведення індексації заробітної плати настає, коли індекс споживчих цін (далі — ІСЦ) перевищить поріг індексації, встановлений з січня 2016 р. у розмірі 103 %.

Індексації підлягає заробітна плата працівників у межах прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб. Частина заробітної плати, яка перевищує прожитковий мінімум, індексації не підлягає.

У разі підвищення тарифних ставок (окладів) значення індексу у місяці підвищення приймається за 1 або 100 %, тобто місяць підвищення вважається базовим і індексація в цьому місяці не проводиться, якщо сума підвищення заробітної плати (у базовому місяці враховуються всі складові заробітної плати, які не мають разового характеру) перевищить суму індексації. Починаючи з наступного за базовим місяця наростаючим підсумком розраховується індекс для проведення подальшої індексації.

Якщо сума підвищення заробітної плати менше, ніж сума індексації, яка складається на момент підвищення, то сума індексації у базовому місяці зменшується на суму підвищення заробітної плати.

Працівникам підприємств і організацій, які перебувають на госпрозрахунку, підвищення заробітної плати у зв'язку із зростанням рівня інфляції провадиться у порядку, визначеному у колективних договорах, але не нижче норм, визначених Законом про індексацію та Порядком № 1078.

За даними Держстату України ІСЦ (%), на підставі яких здійснюється розрахунок індексів для проведення індексації, наведено у табл. 1.

3. Таблиця 1

Місяць	2016 р.
Січень	100,9
Лютий	99,6
Березень	101,0
Квітень	103,5
Травень	100,1
Червень	99,8
Липень	99,9

Серпень	99,7
Вересень	101,8
Жовтень	102,8
Листопад	101,8
Грудень	100,9
	2017 р.
Січень	101,1
Лютий	101,0
Березень	101,8
Квітень	100,9
Травень	101,3
Червень	101,6
Липень	100,2
Серпень	99,9

Відповідно до Порядку № 1078 та даних Держстату України про ІСЦ за звітний місяць величина приросту ІСЦ для проведення індексації у вересні та жовтні 2017 р. наведено в табл. 2.

4. Таблиця 2

Базові місяці при обчисленні ІСЦ для проведення індексації (місяці підвищення тарифних ставок (окладів))	Величина приросту ІСЦ для проведення індексації у 2017 р., %:	
	у вересні	у жовтні
У 2016 р.		
Січень	20,3	20,3
Лютий	20,7	20,7
Березень	19,6	19,6
Квітень	15,5	15,5
Травень	15,4	15,4
Червень	15,6	15,6
Липень	15,7	15,7
Серпень	16,2	16,2
Вересень	14,0	14,0

**Величина приросту ІСЦ
для проведення індексації
у 2017 р., %:**

у вересні   у жовтні

**Базові місяці при обчисленні ІСЦ
для проведення індексації (місяці
підвищення тарифних ставок (окладів))**

Базові місяці при обчисленні ІСЦ для проведення індексації (місяці підвищення тарифних ставок (окладів))	у вересні	у жовтні
Жовтень	11,0	11,0
Листопад	8,9	8,9
Грудень	7,8	7,8
У 2017 р.		
Січень	6,9	6,9
Лютий	4,1	4,1
Березень	3,8	3,8
Квітень	3,1	3,1
Травень	—	—
Червень	—	—
Липень	—	—
Серпень	—	—
Вересень	—	—

Приклад обчислення суми індексації

Підвищення тарифних ставок (окладів) працівників відбулося у січні 2016 р. (базовий місяць) і до вересня 2017 р. заробітна плата не збільшувалась. Для проведення індексації величина приросту ІСЦ для нарахування суми індексації у вересні 2017 р. у такому випадку становить 20,3 %.

Розрахунок ІСЦ: $20,3\% = 1,041 \times 1,041 \times 1,038 \times 1,037 \times 1,031 \times 100 - 100$, де
 1,041 — ІСЦ за лютий — квітень 2016 р. ($0,996 \times 1,010 \times 1,035$),

1,041 — ІСЦ за травень — жовтень 2016 р. ($1,001 \times 0,998 \times 0,999 \times 0,997 \times 1,018 \times 1,028$),

1,038 — ІСЦ за листопад 2016 р. — січень 2017 р. ($1,018 \times 1,009 \times 1,011$),

1,037 — ІСЦ за лютий — квітень 2017 р. ($1,010 \times 1,018 \times 1,009$),

1,031 — ІСЦ за травень — липень 2017 р. ($1,013 \times 1,016 \times 1,002 \times 100$).

ІСЦ за серпень 2017 р. становив 99,9 %, тобто не перевищив поріг індексації (103 %), тому у жовтні 2017 р. проведення індексації також здійснюється на величину приросту ІСЦ — 20,3 %.

Заробітна плата за вересень 2017 р. становитиме 5 400 грн.

Індексації підлягає частина доходу, що не перевищує прожиткового мінімуму для працездатних осіб (у вересні — листопаді 2017 р. — 1 684 грн).

Величина приросту ІСЦ для нарахування суми індексації у вересні 2017 р., якщо підвищення тарифних ставок (окладів) було у січні 2016 р., становить 20,3 %.

Сума індексації визначається як результат множення грошового доходу, що підлягає індексації, на величину приросту ІСЦ, поділеного на 100.

Сума індексації доходу дорівнює 341,85 грн ($1\,684 \times 20,3 : 100$).

Заробітна плата разом із сумою індексації становить 5 741,85 грн ($5\,400 + 341,85$).

Нарахування суми індексації та її виплата здійснюються одночасно з нарахуванням та виплатою заробітної плати за місяць, доходи за який згідно з Порядком № 1078 підлягають індексації.

Заробітна плата разом із сумою індексації підлягає оподаткуванню відповідно до чинного законодавства.

3. Мінсоцполітики про зміни у працевлаштуванні іноземців в Україні

27 вересня 2017 року набрав чинності Закон України від 23.05.2017 р. № 2058-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо усунення бар'єрів для залучення іноземних інвестицій».

З огляду на це, Мінсоцполітики у листі від 18.09.2017 р. №2413/0/101-17 надало роз'яснення щодо застосування частини третьої ст. 42-1 Закону «Про зайнятість населення», а саме:

1) Вимоги щодо розміру зарплати для отримання дозволу розповсюджуються на роботодавців:

- які отримують дозвіл на застосування праці іноземця **вперше**,
- або після розірвання попереднього трудового договору (контракту) та укладання нового трудового договору (контракту) відповідно до отриманого дозволу,
- у разі продовження дії дозволу на застосування праці іноземного працівника.

Норми частини третьої ст. 42-1 Закону чітко визначають обов'язок роботодавця щодо розміру заробітної плати іноземного найманого працівника у разі застосування його праці.

2) Для продовження дії дозволу подаються також і документи, у яких відбулися зміни (пункт 3 частини третьої статті 42-2 Закону).

А отже, **подання копії трудового договору (контракту) з відповідною оплатою праці іноземного працівника є обов'язкове.**

3) Відповідно до статті 56 КЗпП «за угодою між працівником і власником або уповноваженим ним органом може встановлюватись як при прийнятті на роботу, так і згодом **неповний робочий день або неповний робочий тиждень**».

Оплата праці в цих випадках проводиться пропорційно відпрацьованому часу або залежно від виробітку.

Отже, як бачимо, **неповний робочий час не заборонений для іноземців.**

Проте у Мінсоцполітики зауважують, що їхні листи не є нормативно-правовими актами, за своєю природою вони носять інформаційний, роз'яснювальний та рекомендаційний характер і не встановлюють нових правових норм.

4. Верховна Рада ухвалила пенсійну реформу

3 жовтня 2017 року Верховна Рада прийняла два законопроекти, які входили до пакету пенсійної реформи, анонсованого раніше Урядом:

1) Законопроект № 6614 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій» прийнято у другому читанні. "За" проголосували 288 нардепів.

Нагадаємо, що у першому читанні цей проект Закону був прийнятий 7 вересня.

Як зазначено на сайті ВРУ, законодавчим актом передбачається удосконалити солідарну систему пенсійного страхування, звільнити її від невластивих видатків, диференціювати розміри пенсій залежно від набутого страхового стажу та отриманого заробітку, впровадити єдині підходи до обчислення пенсій.

Законом передбачено:

- **осучаснити розміри пенсій**, призначених в минулі роки з урахуванням показника середньої заробітної плати за 2014, 2015, 2016 роки (3 764,40 грн) та із застосуванням величини оцінки одного року страхового стажу у розмірі 1%;
- поновити виплати пенсії працюючим пенсіонерам у повному обсязі;
- зменшити величину оцінки одного року страхового стажу з 1,35 до 1,0;
- запровадити **новий порядок виходу на пенсію залежно від наявного страхового стажу**;
- змінити порядок визначення мінімального розміру пенсії;
- **змінити порядок індексації та перерахунку пенсій**. Згідно із Законом, щороку проводитиметься перерахунок раніше призначених пенсій шляхом збільшення показника середньої заробітної плати, який враховується для обчислення пенсії. Зазначений показник з 2021 року збільшується на коефіцієнт, що відповідає 50% показника зростання споживчих цін за попередній рік та 50% показника зростання середньої заробітної плати за три календарні роки, що передують року, в якому проводиться збільшення (в період 2019-2020 років - з урахуванням цих показників за попередній рік);
- провести з **1 жовтня 2017 року перерахунок пенсій**, надбавок, підвищень та інших виплат з урахування прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, встановленого на 1 грудня 2017 року Законом «Про Державний бюджет України на 2017 рік», збільшеного на 79 гривень;
- запровадити **єдині правила призначення пенсій**;
- застосувати новий порядок визначення права на призначення пенсій, обчислення розміру та здійснення пенсійних виплат для окремих категорій громадян та інші заходи з удосконалення та реформування солідарної складової пенсійної системи.

Законом також запроваджується низка заходів у сфері загальнообов'язкового державного соціального страхування, стосовно збору та обліку ЄСВ, соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, від нещасного випадку на виробництві та професійних захворювань, на випадок безробіття, а також у сфері зайнятості населення.

У Законі враховано пропозиції, схвалені постановою Верховної Ради України за результатами розгляду законопроекту в першому читанні, щодо:

- вивчення можливості зміни формули обчислення розміру пенсії за віком;
- збереження пільгових умов пенсійного забезпечення для жінок, які працюють у сільськогосподарському виробництві та виховали п'ятеро і більше дітей;
- передбачення в окремому законодавчому акті порядку одержання сум пенсій, на виплату яких пенсіонер мав право, але не отримав у зв'язку із перебуванням на тимчасово не контрольованій державною владою України території.

Окремо доручено Уряду до 1 листопада поточного року подати на розгляд Верховної Ради України законопроект щодо перерахунку пенсій військовослужбовців із урахуванням оновленого грошового забезпечення.

2) Законопроект № 6617 «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» щодо підвищення пенсій». Цей законопроект підтримали 240 нардепів.

Законом до видатків державного бюджету на соціальний захист та соціальне забезпечення віднесено:

- виплату державної соціальної допомоги на догляд особам, зазначеним у пунктах 1 - 3 частини першої статті 7 Закону «Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам»;
- покриття різниці між розміром пенсії, обчисленим відповідно до абзаців першого та третього частини першої, частини третьої статті 28 Закону «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», та розміром пенсії, обчисленим відповідно до статті 27 цього ж Закону (різниця між мінімальним розміром пенсії за віком та обчисленим розміром пенсії за віком щодо конкретної особи);
- кошти на компенсацію дефіциту коштів Пенсійного фонду України для фінансування виплати пенсій у солідарній системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування (при перевищенні видатків над доходами, у тому числі з урахуванням резерву коштів Пенсійного фонду України);

- до видатків, які здійснюються з бюджетів міст республіканського Автономної Республіки Крим та обласного значення, районних бюджетів, бюджетів об'єднаних територіальних громад, що створюються згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, віднести видатки на виплату:
- державної соціальної допомоги особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю, в тому числі допомоги на догляд (крім державної соціальної допомоги на догляд особам, зазначеним у пунктах 1-3 частини першої статті 7 Закону України «Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам»);
- щомісячної компенсаційної виплати непрацюючій працездатній особі, яка доглядає за особою з інвалідністю I групи, а також за особою, яка досягла 80-річного віку;
- тимчасової державної соціальної допомоги непрацюючій особі, яка досягла загального пенсійного віку, але не набула права на пенсійну виплату.

Законом встановлено, що вищезазначені положення наберуть чинності одночасно із Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій».

5. Чи враховуються лікарняні та декретні при нарахуванні відпускних

Мінсоцполітики у листі від 06.09.2017 р. №2339/0/101-17 розглянуло питання щодо врахування допомоги з тимчасової непрацездатності при обчисленні середньої заробітної плати для оплати днів відпусток та виплати компенсації за невикористані дні відпусток згідно з Порядком №100.

Зазначено, що відповідно до п. 3 Порядку **при обчисленні середньої заробітної плати для оплати часу відпусток та виплати компенсації за невикористані дні відпустки (крім виплат, які передбачені абзацом першим цього пункту) до фактичного заробітку включаються:**

- виплати за час, протягом якого працівнику зберігається середній заробіток (за час попередньої щорічної відпустки, виконання державних і громадських обов'язків, службового відрядження тощо),

- та допомога у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю. Іншого Порядком не передбачено.

До тимчасової непрацездатності відноситься як хвороба, так й відпустка по вагітності та пологах. Саме тому сума лікарняних та декретних буде включатися до складу доходів для нарахування відпускних.

Про це ще зазначало Мінпраці у своєму листі від 17.06.2011 р. №190/13/116-11.

6. Президент підписав Закон щодо пенсійної реформи

Про це повідомила прес-служба Президента України.

За його словами, нині важливо зробити все можливе, щоб українські пенсіонери якнайшвидше отримали перерахунок пенсій.

Нагадаємо, що законопроект № 6614 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій» прийнято у другому читанні 3 жовтня 2017 року.

Як повідомляли у ВРУ, **законом, зокрема, передбачено:**

осучаснити розміри пенсій, призначених в минулі роки з урахуванням показника середньої заробітної плати за 2014, 2015, 2016 роки (3 764,40 грн) та із застосуванням величини оцінки одного року страхового стажу у розмірі 1%;

поновити виплати пенсії працюючим пенсіонерам в повному обсязі;

зменшити величину оцінки одного року страхового стажу з 1,35 до 1,0;

запровадити новий порядок виходу на пенсію залежно від наявного страхового стажу;

змінити порядок визначення мінімального розміру пенсії;

змінити порядок індексації та перерахунку пенсій;

провести з **1 жовтня 2017 року перерахунок пенсій**, надбавок, підвищень та інших виплат з урахування прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, встановленого на 1 грудня 2017 року Законом «Про Державний бюджет України на 2017 рік», збільшеного на 79 гривень;

запровадити єдині правила призначення пенсій;

застосувати новий порядок визначення права на призначення пенсій, обчислення розміру та здійснення пенсійних виплат для окремих категорій

громадян та інші заходи з удосконалення та реформування солідарної складової пенсійної системи;

запроваджується **низка заходів у сфері загальнообов'язкового державного соціального страхування, стосовно збору та обліку ЄСВ, соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, від нещасного випадку на виробництві та професійних захворювань, на випадок безробіття, а також у сфері зайнятості населення.**

7. Опубліковано Закон щодо пенсійної реформи

10 жовтня Закон № 2128 опублікований в "Голосі України" від 10.10.2017 р. № 188. Більшість норм цього Закону набере чинності з дня, наступного за днем його опублікування (тобто з **11 жовтня 2017 року**).

Окрім змін у пенсійному законодавстві, це також зміни у сплаті ЄСВ, нарахуванні лікарняних та декретних, а також у інших питаннях сфери загальнообов'язкового державного соцстрахування.

8. Уряд увів квоти для працевлаштування 45-річних українців

Про це під час засідання Уряду сказав Володимир Гройсман.

"Люди іноді говорять про те, що мені більше 45 років і я не можу знайти собі роботу. Так от, ми ввели квотування, що люди більше 45 років наразі можуть уже претендувати на робочі місця в українських компаніях – це буде не менше 4% від загального складу працівників", - сказав Гройсман.

Прем'єр додав, що **це буде обов'язковою умовою для працедавців.**

Міністр соціальної політики Андрій Рева, своєю чергою, заявив: *"На кожному підприємстві має бути 4% робочих місць для осіб від 45 років. Якщо ні - будуть певні стимулюючі моменти"*.

Він зазначив, що **схема квотування для підприємств буде подібною квотуванню осіб з інвалідністю.**

"Якщо ми беремо людей з інвалідністю, то за кожне створене робоче місце роботодавець суму вартості заробітної плати платить в фонд соціального захисту інвалідів. Якою буде система, як будемо платити, з'ясуємо додатково", - зазначив міністр.

За словами Реви, якщо не ввести відповідні санкції щодо роботодавців-порушників квотування, то "ніхто цим займатися не буде".

"Це законодавча норма, яку ми будемо реалізовувати через підзаконні акти. Закон вступає в силу з 1 січня. Значить, коли має запрацювати ця система? З 1 січня. Усе логічно", - підкреслив Рева.

9. Затверджено показник середньої заробітної плати за серпень 2017 року

Затверджено показник середньої заробітної плати (доходу) в середньому на одну застраховану особу в сумі **6 028 гривень 81 копійка**, який буде застосовуватись при визначенні коефіцієнта заробітної плати **за серпень 2017 року** при призначенні пенсій відповідно до Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування".

Нагадаємо, що показник середньої зарплати за липень 2017 року становив 6 174,07 грн.